

Ládi Körkép

- Kéthavonta megjelenő helyi információs és kulturális lap -

XIII. évfolyam 2. szám

2016. április

Juhászné Bérces Anikó

Tavasszal

Ünneplőben a természet,
a szépsége megigézett,
virágmintás rajta minden,
kacéran lép, szinte libben.

Talpa alatt üde moha,
belesüpped lépte nyoma,
topánkája pitypang bársony,
méhecskéknak mézes jászol.

Aranyeső fürtje ragyog,
vállán táncolnak csillagok.
Virálgalap virul fején,
rajta barackvirág, fehér.

Szeme fénye ibolyakék,
nap hevétől, ha elalél,
szellő halkán dúdol neki,
jácintillat keltegeti.

Nyakán éke a százszorszép,
tündökölve szép gyöngysorként.
Selyeminge babarózsa,
nagy kedvence már régóta.

Földig hajol az orgona,
fodrozódó bő rokolya.
Tulipán meg sárga nárcisz
kísérgeti, bárhol jár is.

Tengerkék ég meg napsugár,
őrt álló fák, mind oly sudár,
köszöntik víg madárdallal,
ó, mily szép vagy, így tavasszal!

Visszatekintő - Ünnepeztünk

2016. március 15.

Húsvéti kiállítás

IMPRESSZUM - LÁDI KÖRKÉP

Kiadja: Sajólad Község Önkormányzata Főszerkesztő: Vitéz Gábor Miklós

Szerkesztőségi tagok: Bernáth Zoltánné, Bugyinkóné Ronyecz Ágnes, Czaga László, Szabó Elekné, Szendrei Csilla

Tiszteletbeli szerkesztőségi tag: Gál Mihály Fotó: Garzó László

Elérhetőség: ladikorkep.vitez@gmail.com

Sajólad honlapja: www.sajolad.hu

JÓTÉKONYSÁGI BÁL A REFORMÁTUS TEMPLOM ÉPÜLÉSÉÉRT

Istennek tetsző, nemes célt támogattak mindazok, akik április 9-én este 19 órakor iskolánk aulájában a református templom épülését támogató jótékonybálon megjelentek. Az önkormányzat kezdeményezésére a Sajószabasi Közművelődési és Népművészeti Egyesület szervezésében megvalósuló rendezvényt közel száznegyvenen tisztelték meg részvételükkel. A jótékonybál megnyitó programjai között óvodánk gyöngyszemeinek kedves műsor-összeállítása mellett Szolnoki Norbert és barátainak profi táncát is élvezhette a lelkes közönség. Ezt követően Tatár Viktória örvendeztette meg a nagyjérdeműt fuvolajátékával. Az est további részében a Kántor – Band gondoskodott a jó hangulatról.

Az emlékeket idéző melódiák, ritmusos csárdások valamennyi résztvevőt a parkettre csábítottak, egyesítve a közös tánc és mulatozás örömeiben az egy célért egybegyűlt közösséget. A felhőtlen szórakozást, jókedvű beszélgetéseket a tűzijáték fényeiben pompázó emeletes torta felszolgálása szakította meg, mellyel Pozbai Zoltán és kedves felesége örvendeztette meg a bálozókat. Éjfél táján a tombolahúzás izgalmi fokozta tovább a hangulatot. A rengeteg felajánlásnak köszönhetően értékes ajándékokkal gazdagodhattak a jelenlévők. Az est további részében szintén a tánc a felhőtlen szórakozás volt a főszerep. A hajnal négy óráig tartó rendezvény nemes célja megvalósult, hisz 654. 700 Ft gyűlt össze az épülő református templom támogatására. Hála és köszönet minden kedves résztvevőnek, támogatóknak, adományozóknak, szervezőnek, kezdeményezőnek!

Szendrei Csilla

KIRÁNDULTAK A NYUGDÍJASOK AZ ORSZÁG HÁZÁBA, A PARLAMENTBE

A közelmúltban egy volt hivatali dolgozó azzal keresett fel, hogy szeretné ha megjelenne az újságban április 4-ei budapesti kirándulásukról egy rövid visszapillantó köszönetnyilvánítás céljából a Sajószabasi Polgármesteri Hivatal felé. Elmondása szerint előzetes meghívó levélben értesítettek több mint 40 sajószabasi lakost az utazásról. Úti céljuk az Országsház megtekintése volt feltüntetve. Örömmel vették az ajándékot a helyi lakosok. Reggel 7 órakor indult a busz az önkormányzat épülete elől. A délelőtti program az ország házában, a Parlamentnek a bejárása volt. Felemelő érzés volt mindenkinek az épület helyiségeinek pazar látványa. Sokan közülük először jártak itt. Nagy meglepetésükre itt találkoztak Tállai András államtitkár úrral. A meghívásért és a sok szép emlékéért köszönetüket fejezik ki a résztvevők az országgyűlési képviselő úrnak. A közös ebéd után a délutáni idő a budai vár látogatásával telt el. Sok fotó is készült a felejthetetlen utazásról, melyért nagyon hálásak a kirándulók Pozbai Zoltánnak, Sajószabasi polgármesterének.

Bugyinkóné Ronyecz Ágnes

ÖNKORMÁNYZATI ÉRTESÍTŐ

AZ ÖNKORMÁNYZAT AKTUÁLIS HÍREI
2016. JANUÁR - MÁRCIUS

Az önkormányzat aktuális hírei a képviselő-testületi ülések napirendjeit tartalmazzák. A testületi ülések felvételei megtekinthetők az önkormányzat hivatalos honlapján, valamint az írásos jegyzőkönyvek is megtalálhatóak a felvételek mellett. Az önkormányzat rendeletei a Nemzeti Jogszabálytár, a www.njt.hu weboldalon találhatóak meg.

*

A testület 2016. január 19. napján megtartotta első rendes képviselő-testületi ülését, melyen mintegy 6 napirendi pont megtárgyalására került sor. A testület döntött az **önkormányzat és intézményei számlát vezető pénzügyi vezető váltásáról**. A döntés értelmében 2016. április 01. napjától az önkormányzat számlavezető bankja a Felsőzsolca Takarékszövetkezet. A takarékszövetkezet mellett kényelmesebb és lakosaink számára is elérhetőbb pénzügyi vezetői számlát az önkormányzat. A pontos számlaszámokról és a lakosság számára lényeges információkról márciusban adunk részletes tájékoztatást.

*

Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata értelmében **előterjesztésre került a képviselő-testület 2016. évi munkatervé**. A munkaterv tartalmazza az önkormányzat munkájára vonatkozó törvényekben, illetve egyéb jogszabályokban, valamint a képviselő-testület által hozott - jelenleg is érvényben lévő - rendeletekben megfogalmazott feladatokat. A testület rendes üléseit a korábbi rendhez hasonlóan minden hónap 3. keddjén 14.00 órai kezdettel tartja. **Módosította a Sajószolcai Roma**

Nemzetiségi Önkormányzattal kötött együttműködési megállapodását az önkormányzat. A módosítás lényege, hogy a nemzetiségi önkormányzat részére biztosított, működéséhez szükséges helység a jövőben a polgármesteri hivatal épületében került kijelölésre.

*

Testvértelepülési kapcsolat létrehozását kezdeményezte a képviselő-testület. Településünk pálos hagyományait tekintve, valamint egyéb adottságait és lehetőségeit figyelembe véve a választás a lengyelországi Wielgomlyn községe esett. A végleges testvértelepülési megállapodás előterjesztésére, az együttműködés részletes kidolgozására és a pályázati lehetőségek felkutatására az április testületi ülés időpontjára kerül sor.

*

Sajószolca község önkormányzat képviselő-testülete **megtárgyalta a fogászati ellátásra vonatkozó előterjesztést** és a 2011 szeptemberétől tartó helyettesítés okán, melynek jogszabályi feltételei hiányoznak, az önkormányzat kezdeményezte a fogászati feladatellátásra kötött működtetési szerződés felmondását a szerződésben foglalt 6 hónapos felmondási idő betartásával. Egyúttal az önkormányzat az illetékes hatóságnál kezdeményezte a működési engedély felülvizsgálatát.

*

Az önkormányzathoz beérkező jelzések, szülői kezdeményezések alapján polgármesteri előterjesztés került napirendre a **Fráter György Katolikus Általános Iskola és AMI önkormányzati működésbe vételére**. A testület a fe-

lelősségteljes döntés érdekében döntött arról, hogy szülői véleményeket szerez be és ezt követően, további hatások felmérését követően hozza meg döntését.

*

A soron következő testületi ülésre 2016. február 16. napján került sor, ekkor mintegy 13 napirendi pont megtárgyalására került sor. A képviselő-testület **módosította a helyi adókról szóló rendeletét**. A módosítás értelmében mentességet kaptak az iparüzési adó megfizetése alól a településen működő egészségügyi szolgáltatók.

*

Az önkormányzat módosította a 2015. évi költségvetéséről szóló rendeletét, valamint megalkotta a 2016. évi költségvetéséről szóló rendeletét. A 2016. évi költségvetés a működési kiadások mellett jelentős kiadásokat tartalmaz különböző fejlesztésekre, beruházásokra, melyek forrása pályázati finanszírozás. A költségvetés főösszege a 2016. évben a terv szerint meghaladja a 800 millió forintot.

*

Közreadta beszámolóját a védőnői szolgálat a 2015. évben végzett tevékenységéről.

*

Döntött a testület a helyi építési szabályzat módosításának kezdeményezéséről. A lefolytatott egyeztetési eljárásokat követően változnak bizonyos telek méretre és övezeti besorolásra vonatkozó helyi szabályozások.

*

Az önkormányzat pályázat benyújtásáról is **határozott belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésére** a Dózsa Gy. és a Fráter Gy. utcákban.

Elfogadta a testület a Sajóládi Községi Ház által szervezett 2016. évi ünnepségek, rendezvények programját, mely a korábbi években kialakult hagyományokhoz illeszkedik.

*

A testület hosszas vita után jóváhagyta, hogy a szülői szavazás alapján **az önkormányzat intézkedjen a sajóládi Fráter György Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola működtetési jogának visszaszerzésére.**

*

Felülvizsgálatra került és változatlan formában **jóváhagyta a képviselő-testület a település helyi esélyegyenlőségi programját,** mely dokumentum többek között az uniós pályázatokhoz elengedhetetlen.

*

A márciusi rendes ülés megtartására 2016. március 16. napján került sor, az ünnepi megemlékezést követő napon. Az ülésen 5 napirendi pontot tárgyaltak. **Módosította a képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletét a jogszabályi**

változásoknak megfelelően.

*

Jóváhagyta a testület a lengyelországi Wielgomlynyvel kötendő testvértelepülési megállapodást, mely egy hosszú távú kapcsolatot megalapozó dokumentuma.

*

Elfogadásra került az önkormányzat 2016. évi közbeszerzési terve, mely a tervezett beruházások alapján került elkészítésre.

*

A testület **jóváhagyta a Miskolc Környéki Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodásának legújabb módosítását.** A társulás látja el Sajólád településen a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatokat.

*

Sikerült lezárni az **óvoda területbővítéséhez szükséges ingatlanvásárlások** ügyében folyó egyeztetéseket. **Az önkormányzat két szomszédos ingatlanrészt vásárol meg,** mindösszesen 1.334 m² területet. Így válik biztosítottá pályázati forrásból az óvoda bővítése, valamint bölcsődei csoport kialakítása.

*

Jelentősen csökkentette a képviselő-testület a **Katona József utcán lévő telkek értékesítési árát,** 700-Ft/m² árban került meghatározásra vételár. A kedvezményes telkek megvásárlását a testület további feltételekhez kötötte: A vevőnek a kedvezményes telk vásárlásához az alábbi feltételekkel kell rendelkeznie, melyeket hiteltérdemlő módon igazolnia kell:

- **szerepelnie kell a köztervezési adózási adatbázisban,**
- **legalább folyamatos 720 napos biztosítási jogviszonnyal kell rendelkeznie,**
- **büntetlen előélettel kell rendelkeznie,**
- **beépítési kötelezettség vállalása 3 éven belül, mely kötelezettség az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerül,**
- **emellett az ingatlan-nyilvántartásba 10 év elidegenítési tilalom kerül bejegyzésre az önkormányzat javára.**

*

További részletek után a sajóládi polgármesteri hivatalban lehet érdeklődni.

Szabó Elekné, jegyző

SZOMSZÉDOK EGYMÁSÉRT MOZGALOM „Látunk – Figyelünk, Jelzünk”

Értékeiket őrizzék meg? Gépjárműveiket, hétvégi házaikat, üzleteiket, lakásaikat nem bízták jó szomszédjaik figyelmébe? Ezzel lehetővé tették, hogy az Önök sérelmére bűncselekményt követhessenek el. Kérjük, hogy a jövőben saját tulajdonuk védelmében tegyenek meg mindent, hogy ne válhassanak károsultakká, ezzel bánatot, időt, pénzt fáradtságot takaríthatnak meg! Ez a mozgalom lehet az egyik módszer arra, hogyan fokozhatjuk a biztonságot lakókörnyezetünkben, ha nem vagyunk a lakásunk közelében (munkaidő, nyaralás alatt, stb.). Ez a közösség összefogását feltételezi, de mi, saját magunk is tehetünk a biztonságunkért.

Jó tudni, hogy az elkövetők nemcsak azokat a lakásokat kutatják fel, ahol valószínűsíthető a nagy értékű fogás, hanem azokat is, ahol nagyobb biztonságban követhetik el a bűncselekményeket. Sok apró jel mutathat arra, hogy a tulajdonos nincs otthon, esetleg huzamosabb ideig felügyelet nélkül maradt a lakás. A levélszekrény tele van újsággal, levéllel, esténként nem gyullad fel a lámpa, nincs mozgás a kertben, és ezek a jelek azt mutathatják, hogy a betörő nyugodtan tevékenykedhet, nem fogják megzavarni. Kérjük meg a szomszédot, valamely rokont, hogy ürítse a levélszekrényt, öntözzék a virágokat, és ezzel csökkenhetik ezt a veszélyt. Vannak elektronikai eszközök, fényforrások, melyek programozhatók arra, hogy időszakonként bekapcsoljanak, és máris nem látszik elhagyatottnak az otthonunk.

Legyenek Önök is a mozgalom támogatói! További információt a mozgalom facebook oldalán: <https://hu-hu.facebook.com/szemmozgalom/>, illetve az Országos Polgárőrszövetség honlapján olvashatnak: <http://www.opsz.hu/szem>

Sajóládi Polgárőr Egyesület

SAJÓLÁD ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT 2016.ÉVI MUNKA TERVE

Minden hónapban szeretnénk ülést tartani, hogy megvitassuk a romákat és a nemzetiségi önkormányzatot érintő problémákat illetve dolgokat. Próbálunk további együttműködési megállapodásokat írni szervezetekkel, intézményekkel hogy sikerebben tudjunk működni.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat idén is szeretné megtartani az előző évben megrendezett rendezvényeit, pl. a gyerekeknek és a felnőtteknek a majálist. Még több szórakozást szeretne biztosítani a nemzetiségi önkormányzat.

Szeretnénk még jobban és színvonalasabban ezt levezetni, hogy a roma gyerekek is jól szórakozzanak. Célunk, hogy kicsit megmozgassuk őket, sportos ve-

telkedőkkel. Még az idén a roma-
aport is szeretnénk megrendezni,
amely minden korosztály számá-
ra fog tartogatni bőven látnivalót
és reméljük élményeket is. Ezt az
eseményt is szeretnénk a tava-
lyihoz képest még élvezetesebbé
tenni a kilátogatók számára.

Az idén decemberben már szeretnénk a kicsiket mikuláscso-
maggal meglepni és nem elfelejteni
öregjeinket sem. Nekik egy kisebb
ajándékcsoomaggal kedveskedünk
majd. Persze azt hozzá szeretnénk
tenni, hogy minden rendezvé-
nyen, amit a Roma Nemzetiségi
Önkormányzat, rendez ingyenes
büfé és ellátás vár minden
kedves résztvevőt illetve el-
látogatót. Reméljük, minden
eseményen minden roma meg je-
lenik és megtisztel minket jelenté-
tével.

Persze az év folyamán, ha
bármilyen felajánlást vagy ado-
mányt kapunk, illetve intézünk,
igyekezünk mihamarabb kioszta-
ni a rászoruló családok között.

Végezetül csak annyit,
hogy ezek a rendezvények illet-
ve tervek megvalósulásához kell
egy kis segítség is, mert a mai vi-
lágban egyedül semmi nem sike-
rül, vagy nagyon nehezen. De ha
az emberek egy picit is segítenek
és hozzájárulnak munkánkhoz;
együtt mindent elérhetünk, hisz
nagyon fontos a közös összefo-
gás.

Rontó András, elnök
(Sajólad Roma Nemzetiségi
Önkormányzat)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

EGÉSZSÉGÜGY

Felnőtt háziórvosi rendelés (helyet- tesítés):

dr. Székely Aranka, sürgős esetben
tel.: 30/965-30-47
dr. Melcher Zoltán, sürgős esetben
tel.: 20/411-89-87
Ápolónő: Princz Jánosné
tel.: 70/366-5205

Időpont személyesen vagy a rendelő
telefonszámán kérhető: 46/493-065

Gyermek háziórvosi rendelés:

Gyermeorvos: dr. Hortai Rita,
tel.: 30/249-56-37, 46/493-088
ügyelet: 46/384-497

**Miskolci Egyesített Szociális,
Egészségügyi és Gyermekjóléti
Intézmény, Sajólad kistérség**
tel.: 46/900-050

Gyermekjóléti családgondozó:
Novák Nikolett: 70/441-8557

Fogászati rendelés:

dr. Faragó Lajos
Asszisztens: Dolinka Attiláné
tel.: 70/430-12-74

Védőnő:

tel.: 46/393-814
Monori Barbara: 70/459-17-10

Vérvétel:

Gombár Istvánné: 30/695-62-76

**Központi Orvosi Ügyelet Felsőzsol-
ca,** tel.: 46/584-055

Dolores Gyógyszertár:
tel.: 46/393-009

OKTATÁS - NEVELÉS - KULTÚRA - EGYHÁZ

Sajólad Gyöngyszem Óvoda

Intézményvezető: Bartók Jánosné
tel.: 70/459-1701
tel.: 46/900-052

**Fráter György Katolikus Általá-
nos Iskola és Alapfokú Művészeti
Iskola**

Intézményvezető: Szabó Zsófia
tel.: 46/593-213

Sajólad Községi Ház

Vezető: Bernáth Zoltánné
tel.: 46/593-265, 46/900-054
tel.: 70/459-1704

**Sajólad Közművelődési és Nép-
művészeti Egyesület:**

Elnök: Bernáth Zoltánné
tel.: 70/459-1704

Római Katolikus Plébánia:
tel.: 46/593-217

ÖNKORMÁNYZAT

Polgármesteri Hivatal:

tel.: 46-593-220
ügyeletes tel.: 70-459-1714

Karbantartóműhely:

tel.: 46-900-053,
Csoportvezető: Varga Norbert
tel.: 70/459-1719

EGYÉB KÖZÉRDEKŰ TELEFONSZÁMOK

Sajólad központi konyha:

tel.: 46-593-213

Tóth András, falugazdász:

tel.: 30-329-3052

Czaga Ferenc, mezőőr:

tel.: 70/459-1709

dr. Egerszegi György, ügyvéd:

tel.: 30/294-7271

Sajólad piaci:

Műszaki részlegvezető: Varga Nor-
bert
tel.: 46/900-053
tel.: 70/459-1708

Sajólad posta:

tel.: 46/593-232

Összeállította:
Bernáth Zoltánné

HÍRMORZSÁK A TELEPÜLÉSÜNKRŐL ÉS A NAGYVILÁGBÓL

HÚSVÉTI JÁTSZÓHÁZ AZ ÓVODÁBAN

Bepillantás a játszóház életébe

2016. március 21-én 15 órai kezdettel húsvéti játszóházat szervezett nevelőtestületünk. Egy kellemesen eltöltött délután keretében a gyermekek a szülőkkel együtt tevékenykedve készíthettek húsvéti díszeket, ajándékokat. Célunk, hogy a húsvéti hagyományokkal, szimbólumokkal megismertessük a gyermekeket. A közös tevékenység által lehetőséget biztosítottunk a szülők számára, hogy ezáltal is betekintést nyerjenek óvodánk életébe. Az ünnepre történő készülődést és az ünnep hangulatának emelését is szeretnénk volna ezáltal is emelkedettebbé tenni. Nagy örömről számoltunk, hogy a szülők minden csoportban nagy létszámban vettek részt a gyermekekkel történő közös alkotások elkészítésében. A tapasztalatokat leszűrve nevelőtestületünk úgy gondolta, hogy a jövőben szeretnénk ebből hagyományt teremteni.

Bartók Jánosné, óvodavezető és az óvoda nevelőtestülete

KÖNYVTÁROSOK VILÁGNAPJA

Április 14-én van a Könyvtárosok Világnapja, amelyet két nagy szervezet az American Library Association (Amerikai Könyvtárak Szövetsége – ALA), és az International Federation of Library Associations and Institutions (Könyvtári Egyesületek és Intézmények Nemzetközi Szövetsége – IFLA) kezdeményezett. Célja hogy felhívja a figyelmet a könyvtárak és a könyvtárosok által nyújtott értékekre. Radnóti Miklós Községi Könyvtár Sajóladon a felnőttek, a diákok és a gyermekek számára egyaránt kínál tanulási és

szórakozási lehetőségeket több mint 4000 db-os gyűjtemény áll az olvasni, művelődni vágyók rendelkezésére. Az állomány folyamatosan bővül és próbál a helyi igényekhez alkalmazkodni. Olvasóklub is működik itt, amely különböző témakörökben kínál újságokat – aktuális hírek, események, kultúra, sport, divat, hobbi, szórakozás – folyóiratokat, napi- és hetilapokat.

A könyvtár érvényes olvasójeggyel látogatható, a szolgáltatások igénybevétele ingyenes. Minden olvasni szeretőt várunk könyvtárunkba!

**Bernáth Zoltánné,
Sajóladai Közösségi Ház vezetője**

MÁJUS 9. - AZ EURÓPAI UNIÓ SZÜLETÉSNAAPJA

Robert Schuman francia külügyminiszter 1950. május 9-én felszólította Franciaországot, Németországot és egyéb európai országokat arra, hogy helyezték közös ellenőrzés alá szén- és acéltermelésüket. Ez volt az első lépés az Európai Unió létrehozása felé, ezért is vált a nevezetes dátum az Európai Unió születésnapjává, Európa-nappá, amelynek keretében ma már 28 ország működik együtt, tiszteletben tartva a szabadságot és a jogállamiságot, ugyanakkor elismerve az uniós polgárok sokféleségét és e sokszínűségét.

Maga az Unió jelmondata -„Egyesülve a sokféleségben.”- a kulturális és nyelvi sokszínűségre utal. Szintén ezt hirdeti az Unió zászlaja is, melyen a kört alkotó tizenkét csillag az európai népek közötti egységet, szolidaritást, a sokszínűségben megtalált összhangot jelképezi. A jelenlévő csillagok a közhiedelemmel ellentétben nem a tagállamok számára utalnak. Ennél a jelképnél a 12-es szám hangsúlyos, mely ősidők óta a tökéletesség, a teljesség, az egység szimbóluma. Az EU himnusza, Beethoven Örömdalja az előzőekben megfogalmazott értékekkel párhuzamos összhangban a „Testvér léssen minden ember” eszméjét hirdeti. Köztudott, hogy az Európai Unió azzal a céllal jött létre, hogy véget vessen a szomszédos európai országok közötti ismétlődő versengésnek, véres háborúknak, melyek közül a legrettenetesebb a második világháború volt. Emellett kiemelten fontos törekvésként jelent meg az európai országok gazdasági és politikai egyesítése, a tartós béke biztosítása, a jólét, a szabadság, egy igazságosabb, biztonságosabb világ megteremtése. A napjainkban közel 510 milliós népességű gazdasági és politikai uniónak hazánk- kilenc másik tagállammal karöltve- 2004.május 1-jén lett tagja, melynek eredményeként egy előremutató, lehetőségekkel teli korszak vette kezdetét.

Szendrei Csilla

KÖRKÉRDÉS A DÉDNAGYMAMÁKHOZ

ISTEN ÉLTESSE AZ ÉDESANYÁKAT!

Kisleány, nagylány, menyasszony, asszony, kismama, anya, nagymama és a dédnagymama az üknagymamával bezárólag. Fejlődési folyamat a nők életében- mondaná a szakember. Közelítsük meg érzelmi úton e témát, hiszen mekkora boldogság tölti el a lelkünket, mikor a dédi nevét kiejti szemünk fénye, a kicsi gyermekünk! Elnézegetjük Őt a régi fényképein, becézgetjük a gyerek előtt, mégis félve bízunk meg benne, hiszen már öreg az istenadta. Fülünkbe csengenek a drága nagymami intő szavai, eszünkbe jutnak az együtt töltött gyermekévek gondtalan pillanatképei.

Hogyan működik ez fordított esetben, hogyan játszódik le ez a folyamat a dédi fejében? Mire gondolhat, amikor látja felnőni utódjait? Szerintem minden áldott nap feltekint az égre, a jó Isten áldását kéri kedves családjára, akikért szükség esetén akár életét is feláldozná. Mikor az anya megszüli leánygyermekét, azonnal jövőbe látóan cselekszik s egy szempillantás alatt átörökíti az anyai gondoskodó természetét az új kis jövevénybe. Nem szűnik meg soha őt szeretni, nem felejt el vele törődni, nem megy el szabadságra anyai munkájából, nem érzi a fáradtságot, ha szüksége van rá gyermekének, nem betegszik meg, sőt egy anyának meghalni sem lenne szabad, mert neki küldetése van e földi életbe. Sajóladon a közelgő anyák napja alkalmából a dédnagymamákat kerestem fel és rövid beszélgetés keretében próbáltam bepillantást nyerni mindennapjaikba.

Tompa Lászlóné,Irénke néni: „Már lassan kilenc éve vagyok dédnagymama, a legidősebb dédunokám, Barbara, Adrienn unokám kisleánya júniusban lesz kilenc éves. Ez év januárjában töltöttem a 74. évemet és már három drága dédunokám van. A két kicsi Áron és Dominik közel egyidősek: Adrienn kisebb gyermeke, Áron júliusban lesz 5 éves, Domi pedig szeptemberben, Norbika unokám kislánya. Mindhármán a lányom unokái, ha nagyobb rendezvény van általában a lányoméknél jövünk össze. Az én születésnapomon is felköszöntött családom apraja- nagyja, akkor persze nálam voltak, nagyon jól esett, hogy nem felejtkeztek el rólam. Fiamnál két nagy fiú unokámra vagyok büszke nagymama. Krisztián és Gergő már dolgoznak, még nem nősek, ott még nincs dédunokám, de szeretném még megérni, hogy náluk is legyen, aki dédinek szólít engem. Férjemet már több mint 16 éve elvesztettem. Gyakran eszembe jut, hogy Ő is hogy örülne szép kis családjának, láthatná felnőni unokáit, dédunokáit. Életének 60. évében, hirtelen hunyt el, nagyon hiányzik mindannyiunktól.”

Nagy Andrásné, Ancika néni: „1950-től hatvanöt évig Mezőzomboron éltem, Sajóladon közel egy éve lakom, 84 éves vagyok és már 17 éve özvegy. Szép nagy családnak örülhettem hosszú éveken át. Öt gyermeknek adtam életet, nyolc unokám és 11 dédunokám van. Az 1990-es évek kegyetlenek voltak hozzám: férjemet és négy fiamat veszítettem el pár év alatt. A legnagyobb fiam, Nagy András is sajóladói lakos volt. Lányom családja befogadott, hogy ne legyek egyedül öreg napjaimra. A két fiú unokám:Laci és Valentin családja nap mint nap olyan szeretettel vesz körül, hogy igazán nem lehet okom panaszkodni. Még teadélután is szoktak nekem rendezni, hogy jól érezzem magam, nagyon aranyosak. Laci két gyermeke: Réka és Noel óvodások, Valentin lányai: Nellike iskolás, a kisebb, Kinga óvodás. Ők mindennapos látogatóim, nagyon szeretem ha itt vannak, sok örömet szereznek nekem. A legidősebb dédunokám 16 éves, a legfiatalabb 3 hónapos. Zoli unokámnak egy fia és egy lánya, Robi unokámnak két lánya, Tibinek egy lánya, Renátának egy lánya, Reginának egy fia van, Valika unokámnak még nincs gyereke. Szép, nagy család, nagyon büszke vagyok rájuk, csak mindnyájan együtt lehetnének!”

Muszka Sándorné,Erzsike néni: „Öt éve vagyok özvegy. Férjemmel nem érhettük meg az ötvenedik házassági évfordulónkat, pár hónappal előtte meghalt. Nagyon nehezen viselem el a hiányát. Hetvenegy éves vagyok, a hetvenedik születésnapom nagyon emlékezetes számomra. A két lányom meglepetés bulit szervezett nekem. Mindenki itt volt, aki kedves számomra. Négy unokám van:Angéla, Richárd, Roland és Alexandra. Még egy pár hónapig ketten vannak a dédunokáim, de már júliusra várható a harmadik is,Roland unokámnál. Angéla unokámnak öt éves a kislánya, Dániel és három éves a kislánya, Johanna. Úgy szeretném, ha gyakrabban láthatnám vendégül az egész családomat, de hát nem itt laknak a szomszédban. Nagyon boldog vagyok, amikor telefonon beszélünk és hallom a hangjukat. Gyakran felhívnak. Legnagyobb örömmöm, ha nálam vannak mindnyájan, olyankor úgy érzem, mind az enyém és vidámmá, boldoggá varázsolják a napomat.”

Béres Lajosné: „2003-tól lakunk Sajóladon, előtte Mátyiban és Miskolcon az avasi városrészben éltünk. Mikor ideköltöztünk, Attila fiam már itt lakott. Háromszoros dédmama vagyok, de velünk lakik édesanyám, Felföldi Jánosné, Erzsike néni, akit 90 éves születésnapjára az önkormányzat dolgozói nemrégén köszöntöttek és olyan jó egészségnek örvend, hogy még a kertet is szívesen műveli. Ő már a három dédunokámnak, Gergőnek,Bencének és Zoltánnak az üknagymamája. Édesanyám 9 unokával, 13 dédunokával és 3 ükunokával büszkélkedhet. Humorosan meg is szokta jegyezni, hogy a magányt sose szerette. Keveset volt része benne! Minden családi ünnepséget szeretünk együtt megszervezni és természetesen nálunk szoktak lenni ezek az alkalmak. Nagy öröm számunkra, mikor mindnyájan leülünk a megterített asztal mellé. Nekem két gyermekem, öt unokám: Viktória, Kitti,Barbara, Noémi és Attila a mindenem!Nagyon szeretem Őket és azt hiszem Ők is szeretnek minket, hiszen mindennapos látogatóink,velük teljes az élet!”

Dobrozszi Lajosné, Jolika néni: „Fiatalasszony koromban nem gondoltam volna, hogy többszörös dédnagymama leszek egyszer. Ma azonban nagyon örülök neki, sok boldogságot okoznak nekem. Fiam három gyermekével, Rékával, Diánával és a kis Dominikkel itt laknak nálam, lányomé a szomszédban építkeztek, velük lakik Lacika unokám a kis családjával, itt már van egy dédunokám: Boglárka. Marika lányom visszaköltözött Sajóládra Mariann unokámmal, férjével és dédunokámmal, a kis Zoéval együtt. Itt vannak körülöttem szinte mindnyájan, egy-két kivétellel. Zsolt unokám Budapesten lakik, ott is van két dédunokám: Bence és Benjámin. Bükkaranyoson Norbi unokámnak két kislánya van, Máté és Bercell, Roli unokámnak két kislánya van: Bianka és Brigitta. Nyolc unokám és nyolc dédunokám van. Szeretem, ha ünnepek alkalmával összejövünk mindannyian! Büszke vagyok a szép családomra!”

Minden dédmama meghatódva, olykor elérzékenyülve, büszkén mesél a számára legföltettebb kincseről, a családjáról. Egy közös vágy vezérli Őket, segíteni szeretnének Neked, fogni a kezedet, biztonságban, egészségben és boldogságban látni Titeket. Bízna az isteni gondviselésben, hisznek az álmaidban, reménykednek egy szebb jövőben és imádkoznak érted! Ők is édesanyák, többszörösen is. Szívük telve szeretettel és csak egyet kérnek, hogy fogadjátok el tőlük! Kedves unokák, dédunokák általuk éltek s Őket is csak Ti éltetitek! Tegyétek széppé számukra az év legszebb hónapjának, májusnak az első vasárnapját! Anyák napja alkalmából a jó Isten éltesse erőben és egészségben minden drága édesanyát, nagymamát, dédnagymamát és üknagymamát!

Bugyinkóné Ronyecz Ágnes

A KIRÁLYLÁNYOK ÉS KIRÁLYFIK HÁROM BÁNATA

Az évek múltával talán mindenkiben mélyülnek a múlt fontos eseményei, pillanatai...

Minden évszaknak, életszakasznak vannak különös, máskor és máshogyan nem vagy talán nem úgy megélhető, felismerhető érzelmei, illatai, momentumai.

A tavasz a maga szépségével, megújulásával mélyről jövő gondolatokat, ki nem mondott szavakat hoz felszínre... valahonnan mélyről, lelünk legföltettebb titkaiból.

Anyák napjához közelve az évszak gyönyörű teremtményeit fürkészve a világ baljós dolga- itól kicsit eltávolodva, mindenki rájön arra, hogy végtelenül szerencsés, hisz élhet ezen a nagy kék, Föld nevű bolygón. Szerencsés, hisz milliók közül esélyt kaphatott a létezéshez onnan fentről és a legdrágább kincstől, földi Édesanyánktól. Saját gondolataimba elmerülve az igencsak ritka csendes pillanataim közepette mindig eszembe jut Mécs László leggyönyörűbb anyák napi verse: A királyfi három bánata...

A verssorokat olvasgatva, morzsolgatva biztos vagyok benne, hogy „királylánként és királyfiként” sokakban fogalmazódik meg a költemény három nagy bánata...

*„Amikor születtem, nem jeleztek nagyot
messiás-mutató különös csillagok,
csak az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.
A többiek láttak egy síró porontyot,
de anyám úgy rakta rám a pólyarongyot,
mintha babusgatná a szép napkorongot.
Maga adta nékem édessége tejét,
úgy ajándékozta anyasága tejét,
hogy egyszer földnek bennem kedve teljék.
Isten tudja, honnan, palástot kerített,
aranyos palástot vállamra terített,*

*fejem fölé égszín mosolygást derített.
Ma is úgy foltozza ingemet, ruhámat,
ma is úgy szolgál ki, főzi vacsorámat,
mint királyi ember királyi urának.
Amerre én jártam, kövek énekeltek,
mert az édesanyám izent a köveknek,
szíve ment előttem előre követnek.
Amíg Ő van, vígan élném a világom,
nem hiányzik nekem semmi a világom,
három bánat teszi boldogtalanságom.
Az egyik bánatom: mért nem tudja látni
egymást a sok ember, a sok-sok királyfi,
úgy, ahogy az anyjuk tudja őket látni?
A másik bánatom: hogyha Ő majd holtan
fekszik a föld alatt virággá foszoltan,
senki se tudja majd, hogy királyfi voltam.
Hogyha minden csillag csupa gyémánt volna,
minden tavaszi rügy legtisztább gyöngy volna:
kamatnak is kevés, nagyon kevés volna.
Hogyha minden folyó lelkemen átfolyna
s ezer hála-malom csak zsolttárt mormolna,
az én köszönetem így is kevés volna.
Hogyha a föld minden szín mézét átadom,
az ő édességét meg nem hálálhatom,
ez az én bánatom, harmadik bánatom.”*

Május első vasárnapjához közeledve kívá-
nom minden kedves „királylánynak és királyfinak”,
hogy életüket a lehető legtovább ölelje át a földi vi-
lág egyik legdrágább, viszonzhatatlan, meghálál-
hatatlan kincse:
az Édesanya szeretete...

Szendrei Csilla

EGÉSZÉG-SOROK

MONORI BARBARÁVAL BESZÉLGETTÜNK...

2015 novemberében községünkbe **Monori Barbara** személyében új védőnő érkezett. Telefonos egyeztetést követően a személyes megismerkedés reményében kisfiammal kerestük fel munka közben, hogy kötetlen beszélgetésünk fontos gondolatait, első benyomásait a Ládi Körkép hasábjain keresztül tolmácsolhassuk a kedves Olvasóknak...

- „25 éves vagyok, Miskolcon élek. Karcagon születtem, családommal 23 éves koromig Kunmadarason éltem. Négy testvérem van. A karcagi Gábor Áron Gimnáziumban érettségiztem le, majd a Miskolci Egyetemen szereztem meg a védőnői diplomámat. Ezt követően Kunmadarason és Alsóvadászon dolgoztam.”- mutatkozott be röviden.

Laikusként szemlélődve és merítve jóhangulatú beszélgetésünk főbb részleteiből azt éreztem, hogy a feladat jelen pillanatban korán sem egyszerű. Köztudott, hogy Csavajda-Burinda Szilvia és Kiss-Kovácsné Baranyi Mónika községünk védőnői a közeljövőben anyai örömök elé néznek, így jelen pillanatban Barbara látja el Sajószőlősön a védőnői szolgálat teendőit. Mostanság rengeteg a feladat és mégis töretlen lendület, lelkesedés, fiatal dinamizmus, maximalista tenni-akarat és megfelelés az, ami az elmúlt hónapok történéseiről szóló mondandót áthatja. Mindezek mellett persze minden gesztusban fellelhető a gyerekek iránti rajongás, szeretet. Kisfiam nevében köszönjük a „baris nyomdát”!

Bízunk benne, hogy a kapott puszi számára a lehető legértékesebb viszonzás a kedves fogadtatásért cserébe! A jövőre nézve kívánunk sok munkában megélt örömet, sikert! Isten hozta községünkben!

KORUNK NÉPBETEGSÉGE, A MAGAS VÉRNYOMÁS

A Hipertónia Világszervezet kezdeményezésére május 17. a magas vérnyomás világnapja. Ezen a napon kívánják felhívni a figyelmet a sokszor rejtve maradó, alattomosan pusztító betegség veszélyeire, a megelőzés fontosságára. Az apropó kapcsán Monori Barbara védőnőt kérdeztem...

„A magas vérnyomás napjaink egyik népbetegségének számít. Hazánkban évente csaknem 5000 ember veszíti el életét a betegség miatt. Magas vérnyomásról, azaz hipertóniáról akkor beszélhetünk, ha a nyugalmi állapotban, normál hőmérsékleti viszonyok között, különböző napokon mért legalább két, inkább három mérés átlaga nagyobb, mint

140/90 Hgmm.

Két típusú magas vérnyomást különböztethetünk meg. Az elsődleges magas vérnyomást és a másodlagos magas vérnyomást. Elsődleges esetén nincsenek egyértelműen meghatározható okok, betegségek, míg másodlagos esetén jól meghatározható okok állnak a háttérben. A másodlagos hipertónia kiváltó okai lehetnek az idült vesebetegségek, a vese artériák szűkülete, endokrinológiai betegségek (pl.: mellékvesekéreg túlműködés), szívbetegségek. Másodlagos hipertóniánál a kiváltó okot, azaz betegségek szükséges elsődlegesen kezelni. A magasvérnyomás-betegség általában nem gyógyítható, de étrendi és életmódbeli változtatásokkal, illetve gyógyszerrel kontrollálható.

A cél, hogy a vérnyomás értéke tartósan 138/ 83 Hgmm-re csökkenjen. A magas vérnyomás az emberek többségénél nem okoz panaszt. A betegség sokszor tünetmentes, gyakran csak egy rutin orvosi ellenőrzés során derül ki. Gyakori a tarkótáji fejfájás, szédülés, fáradékonyság. Az orrvérzés az érrendszer érintettségére utal. A hipertóniának súlyos szövődésményei lehetnek. Ilyen szövődemény a koszorúér-betegség, mely szívinfarktushoz vezethet. Az agyi erek károsodása agyvérzést okozhat. A magas vérnyomás szövődésménye ezen kívül a vesék károsodása, valamint a retina károsodása okozta látáscsökkenés, vakság.

Mint a legtöbb betegségnél, itt is a legfontosabb a megelőzés, a prevenció. De hogyan is előzzük meg a betegséget?

1. **Ügyeljünk az alakunkra!** Minél nagyobb a súlyfelesleg, annál nagyobb esély van a hipertónia kialakulására.
2. **Figyeljünk az étkezésre!** Kerüljük a zsíros ételeket, mert a zsírban gazdag étrend érelmeszesedéshez vezet. Az érelmeszesedés növeli a magas vérnyomás kockázatát. Igyekezzünk sószegevényen étkezni.
3. **Ne dohányozzunk!** A nikotin érszűkítő hatású.
4. **Kerüljük a túlzott alkoholfogyasztást!** Idővel a mértéktelen alkoholfogyasztás súlyos szívizom- károsodáshoz vezet.
5. **Mozogjunk rendszeresen!** A testmozgás csökkenti a stresszt és a testsúlyt, valamint edzi a szív izmait.
6. **Kerüljük a stresszt!** Stressz esetén igyekezzünk mihamarabb megnyugodni, lélegezzünk mélyeket, végezzünk tornagyakorlatokat.

A fenti tanácsok akkor is segítséget nyújtanak, ha már kialakult a magas vérnyomás, de ebben az esetben nagyon fontos a kezelőorvos által felírt gyógyszer szedése, valamint a kontroll -vizsgálatokon való megjelenés.”

Monori Barbara, Szendrei Csilla

FELHÍVÁS - A HÁZHOZ MENŐ LOMTALANÍTÁSRÓL ÉS A ZÖLDHULLADÉK GYŰJTÉSÉRŐL

Tájékoztatás a háhozmenő rendszerű lomtalanításról

MIREHUK
NON PROFIT KFT

A MiReHuKöz Nonprofit Kft. 2016. évtől szolgáltatási területén bevezeti a hához menő rendszerű lomtalanítást. A korábbi gyakorlatnak megfelelően a lakosoknak továbbra is évente két alkalommal térítésmentesen van lehetősége a lomtalanítási szolgáltatás igénybevételére. Változás viszont a korábbi évekhez képest, hogy a közterületek rendjének és tisztaságának megőrzése érdekében a lomtalanítást nem előre meghirdetett napokon, hanem a lakosság igénybejelentése alapján, előre egyeztetett napon végezzük el.

Az igénybejelentés történhet személyesen az ügyfélszolgálati irodáinkban (Miskolc, Erenyő utca 1., Miskolc, József Attila utca 53. alatt) a www.mirehukoz.hu oldalról előzetesen letöltött igénybejelentő lap segítségével, E-mailben az info@mirehukoz.hu címen, vagy az internetes oldalon megtalálható elektronikus űrlap kitöltésének segítségével.

Ahhoz, hogy rögzíteni tudjuk a lomtalanítási igényt a következő adatokra lesz szükségünk:

- A lomhulladék típusa
- A lomhulladék várható mennyisége (m³)
- A lomok elszállításának kívánt időpontja
- Az Igénylő címe és elérhetőségei (név, cím, ügyfélkód, telefon, E-mail)

A lomtalanítás időpontjának pontos meghatározása a fentiek és a szolgáltató belső járattervének figyelembevételével történik. Ezért kérjük, hogy folyamatosan jelezzék igényeiket, mivel azokat csak ütemezve tudjuk elvégezni.

A lakossági igény beérkezése után, kollégáink egyeztetik az igényeket és cégünk lehetőségeit, majd visszajelzünk a lakosnak az általa megadott elérhetőségeinek valamelyikén. Az általunk visszaigazolt napra kell kikészíteni a lom hulladékokat az ingatlan elé, és munkatársaink a megjelölt napon 6-14 óra között végzik el a begyűjtést.

A lom továbbra sem tartalmazhat háztartási hulladékokat, veszélyes anyagot tartalmazó fémhulladékokat, azbeszest tartalmazó hulladékokat, veszélyes anyagokat tartalmazó faforgácsot, oldószerket, szerves oldószerket, savakat, lúgokat, nehézfém tartalmú hulladékokat, olajos rongyokat, fáradt olajat, olajsűrűket, fertőző hulladékokat (állati tetem, trágya), gyógyszerket, éles-hegyes eszközöket (injekciós tűk, fecskendők, vágó- szűrőeszközök), permetszereket és azok dobozait, építési törmelék, épület bontásból származó hulladékok, gumiköpenyt, autóbontásból származó hulladékok, autórongsokat, elektronikai hulladékokat.

A lakosság részére továbbra is lehetőség van elektronikai hulladék, építési törmelék, zöldhulladék, veszélyes hulladék, gumiabroncs leadására a miskolci hulladéktudvarok egyikében.

EZÜTON TÁJÉKOZTATJUK A LAKOSSÁGOT, HOGY A BEJELENTÉS NÉLKÜL TÖRTÉNŐ HULLADÉK KIHELYEZÉSE ILLEGÁLIS HULLADÉKLERAKÁSNAK MINŐSÜL.

MiReHuKöz Nonprofit Kft.

Tájékoztatás a hához menő rendszerű zöldhulladék gyűjtéséről

A MiReHuKöz Nonprofit Kft. tájékoztatja a Tisztelt Lakosságot, hogy 2016. áprilisától folytatja a hához menő zöldhulladék gyűjtését.

A zöldhulladékokat kizárólag a MiReHuKöz Nonprofit Kft. logójával ellátott ZÖLDHULLADÉK GYŰJTŐZSÁK felirattal, zsákokban szállítjuk el - melyet kollégáink előzetesen a postadadjukban helyeztek el-, illetve az új kommunális hulladékgyűjtő edények (szürke színű) osztásával párhuzamosan lehetőség nyílik majd ZÖLDMATRICA igénylésével a korábbi - lakos tulajdonában lévő - edények zöldhulladék gyűjtésre való használatára.

A zsákokba, illetve gyűjtőedénybe helyezhető falevél, ágnyesedék, vágott fű, gyom, stb. A közterületet nem szennyező módon a nagyobb méretű faágak legfeljebb 2 cm átmérőig és 1 méter hosszúságúra darabolva, kötegelve helyezhetők el a zsákok mellett.

Munkatársaink a nem kötegelte ágakat nem szállítják el!

Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a zsákokba és gyűjtőedényekbe kizárólag zöldhulladék kerüljön! Amennyiben munkatársaink a zöldhulladékos zsákokban és edényekben háztartási vagy egyéb nem odavaló anyagot találnak, akkor azokat nem szállítják el.

Az első zöldhulladék gyűjtési nap az Önök településén: 2016. április 5. kedd

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a zöldhulladék elszállítását kéthetente páros héten végezzük.

Kérjük, a megtelt zsákokat és edényeket a gyűjtési időpontoknak megfelelően reggel 7 óráig helyezték ki az ingatlan elé.

A zöldhulladék elszállításának időpontjairól honlapunkon a www.mirehukoz.hu oldalon a saját településük nevére kattintva a II. negyedévre vonatkozó hulladéknaptárból tájékozódhatnak.

MiReHuKöz Nonprofit Kft.

GYERMEKKUCKÓ

A rovat következő részében az óvodai beszoktatás szerepel. Időszerű, aktuális most a téma boncolgatása, hiszen a mi gyöngyszem óvodánk május 10-ére, egy keddi napra tervezi a leendő kiscsoportosok óvodanyitogató programját. **A beiratkozás időszaka április 20-tól május 20-ig tart.**

A nyílt nap lehetőséget biztosít az apróságoknak és szüleinek az óvodai életbe történő bepillantásra. A tavalyi évhez hasonlóan hagyományteremtő szándékkal tervezzük minden tanévkezdés előtt. Kiscsoportos kolléganőimmal beszélgettem és megerősítettek abban, hogy az ötlet nagyon jónak bizonyult. Feljegyzéseiből idézem a következő sorokat: „Ezek a napok eseménydúsak teltek. Kézműves foglalkozáson, bábelőadáson vettek részt a gyerekek, valamint kipróbálhatták az intézmény kinti, benti játékait is. A szülőikkel való beszélgetések során kiderült, hogy nagyon örültek a nyílt nap megszervezésének, hiszen a beszoktatásukat pozitívan segíti elő. A napok során mi is ezt tapasztaltuk. Volt olyan gyermek, aki az első nap be sem akart jönni az óvodába és az utolsó napon már szívesen részt vett a tevékenységekben. A nyugodt légkörnek és a fokozatosan történő beszoktatásnak köszönhetően az idei nevelési évben a kiscsoportosok könnyen és hamar beilleszkedtek az óvodai életbe.” Az óvodakezdéssel nemcsak a gyerekek lesznek óvodások, hanem szüleik is részévé válnak az óvoda közösségének. Kapcsolatot alakítanak ki az óvónőkkel, dajkákkal- és egymással is. A jó szülői közösség megalapozza a gyermekközösség kialakulását, működését is. Pl. ha a gyermek látja, hogy szülei is aktívan bekapcsolódnak az óvodai életbe sokkal nagyobb érzelmi biztonságban érzik magukat. Az óvodai családi programok (kézműves foglalkozások, játszódélutánok) tovább erősítik a bizalmat a gyerekekben és szülőben egyaránt. A beszoktatás fontos része az óvodai életnek. Itt indul el az a folyamat, melynek kapuja a nyílt nap, a bepillantás mozzanata. Majd következnek az első napok gyermek- és szülőpróbáló időszaka. Javasoljuk a kedvenc játék, cumi, személyes dolgok óvodába hozatalát, az elválás megkönnyítése érdekében. Elengedhetetlen a szülő és az óvónő mindennapos személyes bizalmi kapcsolata a gyermeki személyiségfejlődés egészséges és harmonikus érése céljából.

A nevelési év kezdetéig van még pár hónap, de a beiratás és az óvodanyitogató nyílt nap már nagyon közel van. Élünk a lehetőséggel, ismerkedjünk az új környezettel, legyünk bizalommal az óvodai dolgozókkal, legyünk nyitottak és érdeklődők!

Bugyinkóné Ronyecz Ágnes

BOR-TÚRA

SZŐLŐRŐL, BORRÓL KÖTETLENÜL

Most húsvétkor aktuális témát találtam. Most amikor az ünnep alkalmával, az országban nagyon sokan isszák hazánk 22 borvidékének borait, jólesik kötetlenül írni a szőlőről és a borról.

Nem lesz teljes az írásom, mert erről a témaköréről vastag köteteket lehetne írni, de az én tudásom is véges! (... és az újság terjedelme is!) A bor valami misztikus kapcsolat a Föld és az Ég között, az Ember és az Öröklét között. Valami csodátevő Ember és Ember között. Amikor néhány deciliter bor után megpezsduľ a vér, zene zendül a fülben, s szebb, barátságosabb, de fájóbb is lesz az Élet. Az ember bele tudna jajdulni a világba: emberek élek, még itt vagyok és sír a lelkem, hogy nemsokára már nem leszek, és soha többé nem lehetek itt. Amikor átfogom a barátom vállát és az Ő öröme vagy bánata az én szívemben is ott van.

A poháron átnézve látom a gyertya táncoló lángját s belém hasít, hogy milyen rövid, sok bajjal, kinnal, gonddal, munkával, törődéssel, aggodással jár az Élet és mégis milyen szép. Ekkor segít a bor, mert tőle közelebb kerül a lélek a lélekhez, az ember az emberhez és még a megbocsátás is könnyebb.

A bor a történelem során versek, elbeszélések, regények, dalok, zeneművek keletkezésében is segített. A vallás is beépítette teóriájába, maga a Biblia 443-szor említi a bort. Sokan

áldják Noé nevét, mert bevitte a szőlővesszőt a bárkába. (De sok asszony is szidhatja ez miatt!) A Biblia említi azt is, hogy Isten a bort a 3. napon teremtette. Jézus Krisztus első csodája volt amikor a vizet borra változtatta. Így hát természetes, amikor kimondja: ez az én vérem, amely kiontattatik érettetek.

A bor szerte a világon (de főleg nálunk!) azt is jelenti: van férfi büszkeség! A Bükkalján így mondják: csak az az igazi férfi, akinek pincéje és benne bora is van. Borközi bölcsélet: öreg korodra csak ketten maradnak mellett: a szerelem emléke és a bor. Ezért becsüli, tiszteli és szereti az idősebb férfi korosztály a bort, mert még a régmúlt szerelmek emléke is szebb, fényesebb lesz tőle. Egy jó borban öt érték van: van benne jókedv, barátság, szerelem, humor és sok szép magyar nóta!

A borral viszont vigyázni is kell, azaz mértékkel kell inni. Tudni kell bánni vele, mert amíg én parancsolok a bornak addig jó, de ha már ő parancsol nekem, akkor végem van. 2004-ben súlyos műtéten estem át. A lábadozásom idején a barátaim meglátogattak és megkérdezték: milyen tervem van még a jövőben? Éreztem az aggodásukat, így hát azt feleltem: nincs különös tervem csak annyi, hogy szeretném még kis hazánkban található összes borvidék lepalackozott összes borfajtájából egy palackot egy jó

vacsora közben meginni. Kínvették a barátaim, mert tudták, hogy csak huncutkodtam. Jó volt a gondolattal is eljátszani, mert az „el nem csókolt csók a legszebb csók”.

Bányász sorsom és jó szerencsém úgy hozta, hogy a 22 borvidékünk közül 6 borvidéken dolgoztam, és megkóstolhattam a jó magyar borokat. Mindegyik bor finom volt, de nekem mégis a Tokaj-Hegyaljai borok, közülük is a 3-4-5-6 puttányos öreg borok tetszettek a legjobban. Nekem a 6 puttányos tokaji aszú a világ első számú borcsodája. Nem véletlen, hogy Sztálin 1949-ben egy ilyen, de sokszor tíz éves csodával kínálta meg a Moszkvába látogató amerikai kongresszusi delegáció tagjait. Ezt a tokaji aszút a II. világháború alatt orosz katonák rabolták el tőlünk. Sztálin tehát idegen tollakkal ékeskedett!!

Van más orosz vonatkozási is a tokaji bornak. Tokaj-Hegyalján már 380 éve készítenek aszút. Katalin cárnőnek saját pincészete volt Tokaj-Hegyalján. I. (Nagy) Péter cár viszont elrendelte, hogy a tokaji típusú bortermelést meg kell honosítani Oroszországban.

A tokaji borok etikettjére (címke) ez van írva latinul: Vinum regum-rex vinorum. Magyarul: A királyok bora – a borok királya. Folyt. köv.

Gál Mihály
Bogács, 2016. március 28.

MEGHÍVÓ RENDEZVÉNYEINKRE

- MÁJUS 1. ANYÁK NAPJA
- MÁJUS 28. GYERMEKNAP

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK! (KÖZÖSSÉGI HÁZ)

TERMÉSZETBÚVÁR ROVAT

A TAVASZ ILLATA

Végre beköszöntött a tavasz. Aranyba öltözött napsugarak csiklandoznak, kósza felhőcskék úsznak az ég óceánján, édes virágillat tölti meg a levegőt. Megkezdődtek a kerti munkák, vidám madárhang bontja meg a csend varázsát. Civakodó rigók, álmosan röpködő kósza lepkék vitorláznak egy-egy felkavaró szél hátán. Tavasz van. Aki csak teheti, egyre szívesebben sűrög-forog a szabadban. Talán mégis a legvarázslatosabb színfoltja a tavasznak a mindet körülölelő Természet illata, hiszen ha meglátunk egy virágzó növényt, a legtöbb ember azonnal készletet érez, hogy megszagolja. Így a természetben eltöltött órákat emlékezetesebbé teszik a réteken és az erdőkben uralkodó kellemes illatok összhatása. A zöldülő erdőbe, vagy a Sajó menti ligetekbe lépve szinte megüti orrunkat a jellegzetes ártéri erdei illatok titkos keveréke. A természet illatkalvadászának receptgyűjteménybe belepillantva, kutassuk fel a megannyi illat eredetét, a növénybiológiában betöltött szerepét.

Általánosan elmondható, hogy a fő összetevőkhöz tartozik az általános zöld növényi szerkezet illata, a talaj, az avar szaga - melyek részben mikroszervezetekből, részben a talaj szerves anyagaiktól, a humusztól származik -, és a növények virágainak sokszor bódító illatai. A biológusok folyamatosan kutatják, vizsgálják a virágok különlegesebbnél különlegesebb illatanyagait, azoknak kémiai összetevőit, melyeknek óriási feladatuk van a növények életében.

A növényi eredetű terpenoidok közül a tömérdek illatanyag mellett talán a legismertebbek az alábbiak: az ibolyaillatú jonon, a gyöngyvirágillatú linalool, a rózsajólajból kinyert citronellol és geraniol.

Az illatok hozzájárulhatnak a növények önvédő mechanizmusaihoz, az állatok jelzőrendszeréhez és a megporzó állatokat, elsősorban a rovarokat csábítják. (Jó ha tudjuk, hogy a növények megporzásában a rovarvilág mellett óriási szerepük van a csigáknak és madaraknak is.)

A rovarok általában a színes és illatozó virágokat részesítik előnyben. Közülük is a lepkék, a bogarak, a kétszárnyúak és a hártýásszárnyúak a legjellemzőbbek. Az utóbbiakhoz tartoznak a közismert méhek - melyek a legszorgalmasabb, legszervezettebb munkát végzik -, de a lepkék illat érzékelése is nagyon fejlett.

Azt, hogy a rovarok általában a színes és illatozó virágokat preferálják, tudományos tény. Nem kifejezetten a szembetűnőség az, ami számukra a vonzó. Ennek bizonyítására saját kiskertünkben is utána járhatunk, mert sokunk virágágyásában ott pompáznak az illatos ibolyák és az árvácskák közösségei. Ismerjük ezeket a dekoratív, mindenki által kedvelt, bájos virággal büszkélkedő növényeket. Virágaik alakjukat tekintve hasonlóak, de az ibolya jóval kisebb virágmérettel rendelkezik a nagyobb virágú árvácska mellett. S mégis mit tapasztalhatunk? A kisebb ibolyát sokkal több rovar látogatja, mint a feltűnőbb árvácskát. Szoktuk is ezt mondani a gyermekeknek:

„Légy szerény mindig, mint az ibolya, melyet messziről elárul az illata!”

És lám, tényleg van miről példát venni a természettől. Ebből kifolyólag vannak olyan számos kicsi virággal rendelkező növények, amelyek virágaikat virágzatba tömörítik, így fokozva ezzel a „technikával” illatuk intenzitását, színük hatását.

A virágok illatának a rovarokra nézve gyakran nagyobb távolságokban is hatékony, ún. „vonzó” hatása van. Különösen jellemző ez az éjjeli lepkék által megporzott virágokra. Nekünk, embereknek érdekes lehet az a tény, hogy a legtöbbünk a lepkék által megporzott virágok illatát kedveli leginkább, sőt, éjszakai lepkék által megporzottak a legédesebb illatúak. Továbbá különleges tudományos tendencia az is, hogy a rovarok különbséget tesznek a „virágözön” megannyi illatanyagai között és ez pozitívan hat a növények beporzására. A növényeknek akkor a legintenzívebb az illatanyag-kibocsátásuk, amikor a megporzói aktív fázisban vannak. Ennek értelmében

azok a növények, amelyeket éjjeli lepkék poroznak meg, rendszerint a kora esti órákban érik el maximális illatanyag kibocsátásukat. A virágillatnak a beporzás szabályozásán kívül sok más fontos szerepe is ismert. A egyes növények esetében védekező technikaként is működnek, hiszen a növényevők elrettentésére is szolgálhat, sőt, csábíthatják a növényevők ragadozóit és légi úton jelezhetik a szomszédos növényekben és a beteg növények egészséges részeiben a betegség elleni rezisztenciát.

Látjuk tehát, hogy nagy törvényei vannak a természetnek, mint-hogy az is, hogy a növények csak addig illatoznak, amíg szükségük van rá. Vannak olyan esetek, hogy a beporzás után a virág illata csökken, vagy meg is változik. Különleges, bár abszolút hatékony stratégiája lehet a sikeresen megtermékenyített növénynek a folyamatot követő illatváltozás. Ennek segítségével meg tudja előzni a további - a már fölösleges - rovarlátogatásokat, irányítva, mintegy motiválva tovább a rovarokat a még megtermékenyítetlen virágok felkeresésére, beporzására. Újabb kifinomult technika trükkje az, hogy a még megtermékenyítetlen virágok szintén képesek megváltoztatni az illatukat, hogy más rovarokat is a növények illatösvényén odavezessenek.

Mi pedig, emberek, a tudás, a tapintat és az érzékenység ösvényén kell, hogy haladjunk életünk folyamán. Ne feledjük, hogy senki sem él örökké. Aki a természetet bántja, önmagát semmibe nézi. Meg kell próbálnunk hasznosan élni, tudást meríteni az Isten kertjéből, a természet templomából. Felismerni szigorú törvényeit, rácsodálkozni ajándékaira, meglátni összefüggéseit, hiszen a természetben nincsenek véletlenek. Mindennek van oka és van következménye. Ahogyan csodálatraméltónak tartjuk a virágok illatát, lássuk e kellemes élmény mögött rejlő bonyolult összefüggéseket is. Élünk kímélettel, szeretettel és jó szándékkal a minket körülölelő természet iránt, ne legyünk békétlenek vele szemben, mert onnan születünk az életre.

Vitéz Gábor Miklós

SAJÓLÁD KONYHÁJA - MÁJUS 15. PÜNKÖSD

Pünkösöd napját, azaz a Szentlélek eljövetelét és egyben az egyház megalapítását a keresztény világ vasárnap, a húsvét utáni ötvenedik napon ünnepli. A pünkösöd a húsvét utáni 7. vasárnapon és hétfőn tartott keresztény ünnep, amelyen a kereszténység a Szentlélek kiáradását ünnepli meg. A Szentlélek az Atya és a Fiú kölcsönös szeretetének végpontja, áradása; ez a kiáradás. A Szentlélek ezen a napon áradt ki Jézus tanítványaira, az apostolokra, és ezzel a napot új tartalommal töltötte meg a keresztények számára.

A magyar kultúrában több szokás kötődik a Pünkösdhöz, például a pünkösdikirály- választás, a tavaszköszöntés, a pünkösödölés, a törökbaszás, a királynéjárás stb... E jeles napnak köszönhetően minden családban ünnepi ételek kerültek az asztalra. Szívből kívánom, hogy minden kedves olvasó asztalát gazdag menüsor ékesítse.

A pünkösödnek nincsenek olyan jellegzetes ételei, mint a karácsonynak vagy a húsvétnek, a népi étkezési szokások a természet újjáéledéséhez illeszkednek. Fialat csirkék, kacsák, libák, bárányok kerülnek terítékre, változatos elkészítési módokban, friss zöldséggel és gyümölccsel. Bár a mai modern konyhaművészet művelői nem néznek jó szemmel a rántott húsokra, ám pünkösdkor mégis az egyik legjellegzetesebb magyar fogás a rántott csirke, a zsenge, alig egy kilós szárnyasokból.

Pünkösdi kalács (Ennek a sütinnek a különlegessége a juhtúró, így kapcsolódik a pünkösdhöz.)

Hozzávalók: 1 kg liszt, 0,5 liter tej, csipet só, 2-3 dkg élesztő, 10 dkg cukor, 10 dkg vaj+ kb. 2,5 dkg olvasztott vaj, 1 tojás sárgája. A töltelékhez: 40 dkg cukrozott juhtúró.

Elkészítés: Az élesztőt kevés cukros, langyos tejben felfuttatjuk, a vajat hagyjuk szobahőmérsékleten megpuhulni. A lisztet egy nagy tálba tesszük, hozzáadjuk a felfutott élesztőt, a maradék tejet, cukrot, csipet sót és belemorzsoljuk a vajat. Jól összedolgozzuk, majd a tálal tiszta konyharuhával letakarva meleg helyre tesszük, hogy a tészta megkeljen. Kb. kétszeresére kell dagadnia. Amikor a tészta megkelt, három egyenlő részre vágjuk. Az elsőt kerekre, vagy hosszúkásra nyújtjuk, attól függően, hogy milyen formára akarjuk sütni, és rögtön beletesszük az olvasztott vajjal kikent formába. Megkenjük az olvasztott vajjal, majd rákenjük a cukrozott juhtúró felé, és rátesszük a második kinyújtott tésztát. Ezt is megkenjük olvasztott vajjal, és rákenjük a maradék túrót. Lefedjük a harmadik adag tésztával. Tetejét megkenjük a tojássárgájával. Mielőtt sütőbe tesszük, az ünnep tiszteletére keresztet rajzolunk a tetejére késsel. 180 fokban, előmelegített sütőben kb. 30-40 perc alatt sül meg. Olyan edényt, formát válasszunk, ami elég magas, mert még sütés közben is kel egy kicsit a tészta. Ha kész, kiborítjuk a formából, „visszaállítjuk a talpára”, és tiszta konyharuhával letakarva hagyjuk pihenni.

JÓ ÉTVÁGYAT!

Bernáth Zoltánné

VIHAROS TÖRTÉNELMÜNK II.

HADIFOGLYOK A NAGY HÁBORÚBAN

Győztes csaták, háborúk után – már az írott történelmet megelőzően is – a győztesek gyűjtöttek hadifoglyokat. A fogságba esés a rabszolgává válás legáltalánosabb és legősibb formája. Tömeges, százezres nagyságú hadifoglyokról ugyanakkor csak a XX. század két nagy háborújának alapján beszélhetünk. A milliós tömeghadseregek megjelenésével a hadifoglyok száma is egyenes arányban növekedett. A Nagy Háború során mintegy 60 millió katonát mozgósítottak, közülük mintegy 8-9 millióan estek ellenséges hadifogságba. Ha a hadifoglyok létszámát összevetjük a mindenkori hadseregek létszámával, azt tapasztaljuk, hogy minimum minden ötödik cári és közel minden harmadik osztrák-magyar katona hadifogságba esett. Ezzel szemben csak minden tizenharmadik birodalmi német és minden tizedik francia, vagy olasz katona került

ellenséges fennhatóság alá. A Magyarországról bevonultak közül 730-830 ezer katona szenvedett hadifogságot.

Az Osztrák-Magyar Monarchia legnagyobb létszámú hadifogoly-vesztései:

- Olaszországgal 1918. november 3-án aláírtuk a Pádovai fegyverszünetet, de azt nem közölték a magyar katonákkal, hogy a fegyverszünet csak másnap lép életbe. Az olaszok 360 ezer katonát hurcoltak fogságba. (1919-ben befejeződött a hazaszállításuk.)
- Az 1914. augusztus-december hónapokban vívott mozgóháborúban 300 ezer,
- az 1915. május hónapban vívott Gorlicei áttörésben 282 ezer,
- az 1916. június-szeptemberi Brusilov offenzívában 360 ezer,
- az 1915. január-március havi Kár-

páti téli csatában 179 ezer

- Przemysl 1915. március 22-ei elestével 117 ezer katona esett orosz fogságba.

A háború kirobbanását megelőzően a későbbi hadviselő államok nem voltak felkészülve a háború négy éven túli elhúzódására, a hadifoglyok nagy számára. (Ezredtörténeti könyvekben többször olvasható, hogy a mozgósítást követően – különösen a fiatal tisztek – sürgették a frontra vonulást nehogy kimaradjanak a győzelmes háborúból.) A háború éveiben a Monarchiának mintegy 2 millió katonája lett orosz hadifogolytáborok lakója. A nagytömegű hadifoglyok fogadására az oroszok folyamatosan építették ki a befogadó katonavárosokat. Az európai Oroszországban 838, Szibériában és Turkesztánban 518 tábor működött.

(A legnagyobb hadifogolytáborok: Krasnojarszk, Omszk, Tomszk, Tobolszk, - ezeken a helyeken 10-20 ezer hadifogoly volt rendszeresen -, a kisebb táborokban pár ezer fő.) A szibériai hadifogolytáborok privilegizálása egy szerűen annak köszönhető, hogy onnan nem lehetett megszökni. Hova szökhett volna a fizikailag, egészségre és szellemileg rokkant katona?

A hadifoglyokkal való bánásmód nemzetközi szabályozására először az 1864. augusztus 22-én Genfben 22 ország által aláírt egyezményben, majd 1899-ben Hágában aláírt egyezményben került sor. Az egyezmények betartását a Nemzetközi Vöröskereszt megbízottai a háború folyamán rendszeresen ellenőrizték a hadviselő államok táboraiiban - több-kevesebb sikerrel -. A hadifoglyok helyzetén az anyaországból és a különböző egyesületektől vöröskeresztes szervezetektől kapott adományok enyhítettek, de azok is csak időlegesen. A nemzetközi szerződés értelmében a hadifogoly tiszteket nem lehetett munkára kötelezni, jellemzően a táborokon belül is elkülönített, lakható épületekben kerültek elhelyezésre. Az urali bánya, a szibériai sztyeppék és tajgák, a turkesztáni homoksivatagok, a gyilkos levegőjű gyárak és a miazmás táborok százezer magyar hadifoglyok nyeltek el örökre, - ők a hadifogolytáborok temetőiben nyugsznak -. Csak kevesen jöttek vissza érintetlenül. Legtöbbje ott hagyta mindenét. Munkabírását, erejét, egészségét, hitét. A legénységi állomány egészségügyi, ételmezési, ruházati ellátása szinte valamennyi oroszországi fogolytáborban megoldatlan volt a háború kezdetétől. Dolgoztak üzemekben, vasútépítésen, erdőirtáson és telepítésen. A legjobban azok jártak, akik a közeli mezőgazdasági munkákon - családokhoz kihelyezve dolgozhattak - ellátás ellenében.

Az egyhangú étkezés, a nem megfelelő ruházat a viszontagsági éghajlati változások következtében a táborokban rendszeresen és visszatérően járványok alakultak ki. A legtöbb áldozatot követelte a kiütéses tifusz 1914-1915 (Krasnojarszk 12 ezerből 5 ezer, Novo-Nikolajev 15 ezerből 8 ezer, Tozk 17 ezerből 9 ezer halott), a skorbut (Olonez táborban 40 ezerből 10 ezer halott, a többi egész életére nyomorék maradt), a tüdőbetegség és a malária. A hadifogoly katonák széles tömegeinek nagyobb részét az európai Oroszországból még 1918-ban hazaszállították, mivel a szovjet hatalom megdöntötte a cári rend-

szert. 1919 elején Belső-Oroszországban 70 ezer-, Dél-Oroszországban 30 ezer, Turkesztánban 30 ezer, Szibériában 120 ezer, összesen 250 ezer magyar hadifogoly volt.

A Magyar Tanácsköztársaság megdöntése után a hadifoglyok hazaszállítását beszüntették, ezért intézkedések történtek, hogy nagyobb mértékben vonják be őket a mezőgazdasági munkákba. Közben dúlt a polgárháború, s különösen a szibériai hadifoglyok körében folytatódott agitáció eredményeként sok hadifogoly állt be a Vörös Gárdába. Az agitátorok ígérete szerint - melyből nem lett semmi -, 6 havi katonai szolgálat után hazaszállítják őket. A nyomor, a hazajutás reménytelen volta többeket a vörösök kezére juttatott, de még így is az összes fogoly internacionalisták száma Szibériában nem tett ki többet néhány ezernél. „A bolsevizmus alatt Szibériában nem volt gyűlöltebb faj a magyarnál, mert a magyar vöröskatonák voltak a legkegyetlenebbek és legerőszakosabbak.” (Írja Mészöly Jenő ezredes hadifogoly, a Szibériai temető című könyvében.) A különböző könyvekből, történelmi kutatásokból megismerhetjük a Tanácsköztársaság későbbi vezetőinek, vagy '56-os miniszterelnökiünknek 1918-1921-ben végzett oroszországi tevékenységét, amelyek az előző megállapításokat alátámasztják.

1920 márciusában lényegében már csak a szibériai hadifogoly volt távol hazájától. (A többi területről mint szabad polgárok vasúton, gyalog vágta neki az útnak.) A még meglévő 32 szibériai táborban összesen 118.646 magyar hadifogoly várta hazaszállítását. (Pl.: Omszkban 24.571 fő, Krasnojarszkban 11.316 fő - a nagyobbak, a legkevesebben Szpaszkójában, 75 fő.) 1920. május 28-án a magyar és a szovjet megbízottak (kormány szinten) szerződést kötöttek az összes hadifogoly akadálytalan hazaszállítására. Ezt követően indult Szibériába Dell Adami Géza vezérkari őrnagy - A Magyar Vöröskereszt Hadifoglyokat Hazaszállító Bizottság vezetője - felkutatni és hazaszállításukat megszervezni a még élő és hazajönni szándékozó magyaroknak. Tevékenysége eredményeként 1920-ban 13 hajóval, 1921-ben 3 hajóval, összesen 13.003 fő hadifogoly és 146 nő és gyerek érkezett az anyaországba. A szovjet kormány - a korábbi szerződést többször megszegve - a Magyar Tanácsköztársaság vezetőinek és hozzátartozóinak, valamint kommunistaiknak kiszabadítása érdekében (10 tisztet a 10 népbiztosért, további 1000 tisztet a többi

kommunistaért) túszként visszatartott. A többszöri egyezmény, ill. módosítás után 1921 decemberétől 1922. áprilisáig 1384 túsza hazaérkezett, 1922 szeptemberében 27 fő túsza (49 fő kommunistaért), 1924. november 17-én 60 fő túsza (93 fő kommunistaért) szabadult meg a fogságtól. A szovjet kormány a fogolycseréjénél közel 500 kommunistát szabadított ki a horthysta Magyarország börtöneiből. (A tanácsköztársaság 14 kicserélt vezetőjéből 6 főt Sztálin kivégeztetett, 8 fő sorsa ismeretlen. A hadifoglyok hazaszállítása tengeri úton ezzel befejeződött. Az utolsó hajó 1921. szeptember 9-én indult Vlagyivosztozkból, az út Triesztig 53 napig tartott. A misszió vezetőjének 350 olyan magyar hadifoglyot sikerült még felkutatnia, akik nem kívántak hazatérni. Jellemzően félve az általuk elkövetett - mint vöröskatonák - kegyetlenkedések miatti felelősségre vonástól. A II. világháború után nagy részük visszatért Magyarországra. (Szántó Zsuzsa történész 1961-ben Szverdlovszkban még több I. világháborús volt hadifogollyal beszélt.) Az utolsó hadifogoly szállítmányok, amelyek már nem magyar államköltségen történtek. 1922 decemberében Moszkvából 203 fő, 1925 augusztusában 292 fő (+133 asszony és 136 gyermek) érkezett Magyarországra jellemzően az európai Szovjetunióból.

Számomra nem ismert, hogy községünkől hány I. világháborúban résztvevő katona szenvedett hadifogságot és onnan hányan és mikor tértek haza. Néhány megmaradt és megőrzött irat alapján nagyapám (Varga Gergely, született 1881-ben, meghalt 1945-ben) katonai életútja követhető: 1902-ben vonult be sorkatonai szolgálatra Kassára, a 34-es közös gyalogezredbe, ahol több, mint 3 évig teljesített szolgálatot. 1914. augusztus 4-én a mozgósításkor vonult be ugyanezen ezredhez és két hét múlva már az orosz hadszíntéren harcolt, ahol megsebesült. Prágában kórházban kezelték október-december hónapokban. A karácsonyt már újra az orosz fronton töltötte. Przemysl - Európa 3. legnagyobb erődjé - második ostroma, amely az erőd feladásával zárult 1915. március 22-én, az erőd felmentésére küldött hadseregnek is súlyos veszteségeket okozott. 1915 áprilisában érkezett az itthonmaradtaihoz értesítés, hogy 1915. március 28-án fogságba esett és a Troykosanski hadifogolytáborban van. A későbbi években Irkutszk, Berezovka, Maliczeno táborait is megjárta, utolsó táborhelye - 1919. februártól - Krasnojarszk. A már említett szervezett hazaszállítás

utolsó periódusának egyikével szabadt meg a hadifogság borzalmaitól. A „Pierre Benoit” nevű hajó 1921. március 14-én – borzalmas hóvihár miatt két nap késéssel – futott ki Vlagyivosztok kikötőjéből, 9 nap múlva érkezett Saigonba, ahol 60 fokos hőség fogadta a megmenekülteket. A Csendes- és az Indiai-óceán, a Vörös- és a Földközi-tenger hullámaiban közel 16 ezer km (+Krasnojarszk, Vlagyivosztok közötti 3100 km) megtétele után 1921. május 4-én Triesztben kelt levelezőlapjában arról tudatja családját: „Útban vagyok hazafelé, már a hajóról le szálltunk és vonaton vagyunk. Hála Istennek jó egészségem van.

Nagyapám 1921. június utolsó napjaiban érkezett haza – egy hónap híján 7 év távollét után – és először láthatta apámat – aki 1915. januárban született –, valamint 80 éves édesanyját, aki éveken át imádkozott egyetlen fia hazajöttéért. Az a hajó, amellyel a nagypapa is érkezett, 863 magyar hadifoglyot hozott Triesztbe. (Csonka Magyarországra 42 fő tiszt, 647 fő legénység, 37 fő nő és gyermek. Elszakított területekre 8 fő tiszt, 122 fő legénység, 7 fő nő és gyermek.)

Az orosz hadifogolytáborok temetőiben tízezerszám sorakoztak a fejfák, domborultak a hantok. Búcsúzzunk a keresztektől, az emlékművektől – ha

még megvannak! Ha még nem törölte el a föld színéről az idő és az emberek részvétlensége.

Búcsúzzunk odakint elhalt magyar véreinktől akiket az éhség, járvány és gyilkos golyó pusztított el! Nem mehetünk ki sírjukhoz, nem vihetünk virágot nekik: csak az emlékezés virágát kötjük koszorúba és helyezzük jeltelen sírjukra. Ezzel áldozunk az Ő emlékünek.

Varga László

„BÚCSÚ A KULTÚRHÁZTÓL

Fájdalmat okoz a családtag, a szülő, a nagyszülő, a jó barát, a jó ismerős, szomszéd elvesztése, de néha egy-egy épület elvesztése is. Még inkább, ha az épület szorosan, gyermekkori emlékekkel kötődik hozzánk, az életünkhöz, a gyermekkorunkhoz! Pedig az épületek általában nem agonizálva halnak meg, hanem egyszerre, lerobbantva, összeomolva másodpercek alatt! A TV-ben mosztanában sokszor lehet ilyen „hirtelen halál” épület-összeomlást látni! Megrendítő az is, hiszen emberek százainak, gépek sokaságainak, az emlékek és események tárgyasult helyszínének megrendítő, megsemmisítő végleges eltűnésének vagyunk ilyenkor szomorú tanúi!

Sajóládon nem ilyen gyorsan, nem ilyen tragikus hirtelenséggel fejezte be „életét”! Tudom, hogy régen befejezte már a tényleges szolgálatot, de most, az elmúlt szombaton (03.19-én), előtte elgurulva, végleg a tudatomba hatolt a tény: vége, nincs tovább! Megdöbbenve láttam, nincs tető fölött, megkezdődött az utolsó stádium, pedig még a homlokzatán áll a Millenniumi tábla, amit 1948-ban ott helyeztek emlékező eleink! Remélem, ez a tábla megmenekül és átkerül az iskola falába, a Millecentenáriumi tábla mellé. Meg kell menteni, mert múltunk, történelmi önbecsülésünk egy darabja. Régen készülők már búcsút venni ettől az épülettől. A szombati látvány aztán megadta a végső szikrát.

Az éjjel keveset aludtam, mert végig gondoltam a szülőfalum kultúrházához fűződő gyermekkori emlékeimet. Gondolatban visszakalandozom az 1950-es évekhez. 1950-től emlékszem határozottan erre a kultúrházra. Emlékszem az ott tartott „falugyűlésekre”. Valaki beszélt a színpadon, a nézőtérben az emberek figyeltek és tapsoltak, majd végül felállva énekelték az Internacionált. Én – mint 8-10 éves legényke – emlékszem az arcokon felragyogó reményre, az új, emberibb rendszerbe vetett hitbe, s csak sokkal később értettem meg, hogy mi volt ez a bizakodás. Az emberek akkor még hittek abban, hogy egyenlő eséllyel indulhat mindenki dolgozni, tanulni! Hittek abban, hogy nem kell cselédként, levett kalappal meghajolni a gazdagabb emberek, grófok, bárók, csendőrök előtt. Emberi remény volt az arcokon, de később ez a remény semmissé vált, de erről a kultúrház nem tehetett! A kultúrház tette a dolgát: bálók, színi előadások, néha cirkusz, de mozivetítés is volt benne. Ezek mind nagy események voltak, mert mi gyerekek, de a felnőttek is örömmel mentünk, mentek a kultúrházba. Még most is jól emlékszem a falum béliek által betanult és előadott „Fehér László” c. darabra és a benne szereplőkre. Emlékszem a filmekre is, amelyek általában szovjet filmek voltak, s témájuk a háború, a győztes szovjet előrenyomulás volt. Tényleg igaz, hogy az oroszoknak „csodafegyverük” volt, mert tárazni nem kellett bele soha, csak lőni vele szakadatlan! (Ezt láttuk ezekben a filmekben!) Emlékszem a bálók felvert porára, a táncoló párok testének melegére, az elhasznált levegőre. Emlékszem a verekedős legényekre, a lányokra vigyázó, gyönyörködő anyákra. Emlékszem a berzéki zenészekre, akik a hangszereiket cipelve gyalog jártak ide, erdőn-mezőn, hogy zenélhessenek. (Aladár, hol vagy már?) Emlékszem a hajópadlós színpadra, amelyen úgy 12 éves koromban én is szerepeltem a „Légy jó mindhalálig” c. színdarabban. Úgy tudom, hogy 1948-tól volt csak kultúrház ez az épület. 1939-től a falu tulajdona volt, az épület leső fele, laktak benne, bolt is volt egy időben, de a MADISZ iroda is itt volt. Azt a furcsa helyzetet már gyermekkoromban is csodáltam, hogy elől kultúrház, hátul pedig Dobos Zoliék laktak. Ennek az érdekes helyzetnek az a története, hogy a volt kúria, azaz udvarház egy bizonyos Röck Pál nevű kis- vagy középbirtokos tulajdona volt. Érdekesség: a kúria parkja (kertje) egészen a kenderföld kapuig elnyújtott és arborétumszerű, tóval gazdagított területe volt. Röck Pál halála után árverezés során Dobos Gábor bácsi vette meg, de 1939-ben földtulajdon csere útján Pávai Miklós főjegyző közreműködése által, az épület első fele a falu tulajdonába került! Fontos közművelődési épület volt a tőlem öregebb, de talán fiatalabb földjeimnek is fűződnek hozzá kedves vagy néha kellemetlen emlékeink, főleg abból az időből, amikor még nem volt TV és földjeim egymáshoz közelebbinek érezték magukat! Mivel minden változik és minden elmúlik egyszer, azt hiszem a kultúrház akkor fejezte be végleg a funkcióját, amikor az új iskola megépült és a benne lévő aula átvette a közösségi rendezvények egy részét.

Letelt egy korszak kedves emlékü szülőfalumban is, új szelek fújnak, de az emlékeinket nem tudják elfújni, amelyek ehhez a lebontásra ítélt épülethez kapcsolódnak. Mi ezáltal gazdagabbak vagyunk lelkiekben! Szeretnénk még arról hírt hallani, hogy új Művelődési Központ épül Sajóládon, mert az a falu megérdemelné!

Búcsúzzunk tőled, Kultúrház, emlékedet megőrizzük jó szívvel!”

Gál Mihály, 2004. augusztus 15.

„SZENT EZ A HELY, ŐSEINK VÉRE ÖNTÖZTE” - A MUHI CSATÁRA EMLÉKEZVE...

Április 11-12-én a magyar történelem egyik legnagyobb tragédiájára, a muhi csatára emlékezünk. 775 évvel ezelőtt támadták meg és fogták körbe a tatár seregek a IV. Béla vezette magyar csapatokat, rengeteg áldozatot, szörnyű veszteséget hagyva maguk után...

*A kékselyem mezőn itt állt az éji őrszem,
Feszült, csontos kezében ezüst-pengéjű szerszám
Fakón csillant a hold, mint egy meredt, bús tört szem
A tikkadt sóhajú ég szederjes, szürke arcán...
S amíg csöndben pihent a zsúfolt nagy szekérvár,
S közbül rakott tüzek nyers, sárga füstje szállott,
Vasszínű keselyűkkel megtelt a néma tér már,
S várták a vijjogók a véres napvilágot...
A bús, halvány király virrasztott bőrös ágynán,
És nézte: függönyén hány kék, vonagló árny van.
Bolyhos lepkék libegtek az ezüst mécs rőt lángján,
S egy vak szű fúrt sebet az ében sátorfában...
A barna erdők mélyén már jött a bősz tatárhad,
Hörgő avar között kúszott meggömbölyt testtel,
Mint vérivásra kelt, csikos bőrrű, szikár vad,
S Batu keskeny szemében zöldes láng sercegett fel...
Aztán omlott az ő vére, mint drága, barna ó-bor,
S a hantot nyögve túrta az összefojtott jó had,
Futott szegény király, az immár koldus, kóbor,
S félévig szült hullát az ájult, sápadt Sajó-hab...
Most borzong puha éj itt, mint fekete hattyútoll,*

*És míg gyors gőzösünk futó fénye világol,
Ébred egy szőke apród, s egy ódsi nótát dúdol
Szép barna paripás, jó barna daliákról...*

/Tóth Árpád: A Muhi pusztán/

A versben is megfogalmazott tragikus esemény 750. évfordulója alkalmából 1991-ben avatták fel Muhiban a muhi csata emlékművet.

A mesterségesen megalkotott domb a messzefutó síkságon térformájával önmagában is jelkép, kimagasló, szembetűnő emlékhely, melynek keresztjei sok-sok látogatót a Golgotára emlékeztetnek. Az emlékdomb meglepte óta minden évben méltó módon gondolnak vissza történelmünk gyászos évfordulójára.

Az ünnepségre hazánk minden szegletéből, sőt külföldről is érkeznek résztvevők, akik méltó módon, koszorúval emlékeznek a tatárjárás évfordulójára és IV. Béla királyra, „második honalapítónkra”.

Szendrei Csilla

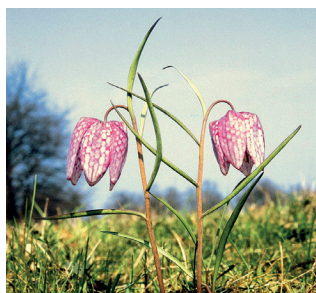

AZ ÉV VADVIRÁGA: A KOCKÁSLILIOM

Magyarország egyes részein a népnyelv jóvoltából kotuliliumnak, ostáblás liliumnak, kockás hatkotunak, szemvirágnak és vadtulipánnak is hívják. Különlegessé teszi virágának egyedülálló mintázata. A liliumfélék családjába tartozó évelő, 15–30 cm magasra megnövő hagymás növény. Elágazás nélküli barnás szárán keskeny tőlevelei, magányos, bókó, harang alakú virágai vannak. A virág hat lepelévelének alapszíne kívül bíbor-, rózsaszínű, saktáblászerű mintázatra emlékeztet. Felálló toktermései május-júniusban érnek. Élőhelyét képezik a mocsárrétek, a láprétek, az ártéri nedves rétek és ligeterdők. Hazánkban csak az ország északkeleti részén és az ország délnyugati részén fordul elő, a tavaszi hónapokban (március,

április) gyönyörködhetünk virágaiban. Az ország közép-ső területeiről teljesen hiányzik. Magyarországon védett, egy tő természetvédelmi értéke 50 000 Ft, Vörös Könyves faj, nagyon ritka. IUCN Vöröslista kategóriái szerint a kockásliliom sebezhető státuszban van. Veszélyeztető tényezőjének egyértelműen az embert lehet titulálni, ritkása a ligeterdők letermelésének, vízlecsapolásoknak köszönhető. Ha óvni szeretnénk a növényt, hagyjuk természetes élőhelyén és természetesen kíméljük, ne pusztítsuk el élőhelyét!

Vitéz Gábor Miklós

Fotó: Molnár V. Attila

MiReHuKöz Nonprofit Kft.

3518 Miskolc Erenyő u. 1.

Tel.: +36 46 200 179 | +36 46 200 178

Fax: +36 46 200 177

e-mail: info@mirehukoz.hu honlap: www.mirehukoz.hu

MIREHUKÖZ
NONPROFIT KFT

2016. évi hulladéknaptár II. negyedév - SAJÓLÁD

Április	Május	Június
01 péntek	01 vasárnap	01 szerda
02 szombat	02 hétfő	02 csütörtök
03 vasárnap	03 kedd	03 péntek
04 hétfő	04 szerda	04 szombat
05 kedd	05 csütörtök	05 vasárnap
06 szerda	06 péntek	06 hétfő
07 csütörtök	07 szombat	07 kedd
08 péntek	08 vasárnap	08 szerda
09 szombat	09 hétfő	09 csütörtök
10 vasárnap	10 kedd	10 péntek
11 hétfő	11 szerda	11 szombat
12 kedd	12 csütörtök	12 vasárnap
13 szerda	13 péntek	13 hétfő
14 csütörtök	14 szombat	14 kedd
15 péntek	15 vasárnap	15 szerda
16 szombat	16 hétfő	16 csütörtök
17 vasárnap	17 kedd	17 péntek
18 hétfő	18 szerda	18 szombat
19 kedd	19 csütörtök	19 vasárnap
20 szerda	20 péntek	20 hétfő
21 csütörtök	21 szombat	21 kedd
22 péntek	22 vasárnap	22 szerda
23 szombat	23 hétfő	23 csütörtök
24 vasárnap	24 kedd	24 péntek
25 hétfő	25 szerda	25 szombat
26 kedd	26 csütörtök	26 vasárnap
27 szerda	27 péntek	27 hétfő
28 csütörtök	28 szombat	28 kedd
29 péntek	29 vasárnap	29 szerda
30 szombat	30 hétfő	30 csütörtök
	31 kedd	

kommunális hulladék zöld hulladék szelektív hulladék